

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2024 року,
протокол № 2

Ректор університету, голова вченої
ради університету, доктор
юридичних наук, професор

_____ **Олег ОМЕЛЬЧУК**

30 серпня 2024 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право

Розробники програми:

Викладачі дисципліни:

– професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор

_____ Семен СТЕЦЕНКО

28 серпня 2024 року

– доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, кандидат юридичних наук

_____ Алла ТОКАР

28 серпня 2024 року

Схвалено кафедрою конституційного, адміністративного та фінансового права 28 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри _____ Олександр БУХАНЕВИЧ

28 серпня 2024 року

Декан юридичного факультету, кандидат юридичних наук, доцент

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

28 серпня 2024 року

Погоджено

методичною радою університету 29 серпня 2024 року, протокол № 1.

Голова методичної ради

_____ Ірина КОВТУН

29 серпня 2024 року

Обліковий обсяг програми – 0,16 ум.др.арк.

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 4
3. Програма навчальної дисципліни	– 7
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 11
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 13
4.2. Аудиторні заняття	– 13
4.3. Самостійна робота студентів	– 13
5. Методи навчання та контролю	– 13
6. Схема нарахування балів	– 14
7. Рекомендована література	– 14
7.1. Основна література	– 14
7.2. Допоміжна література	– 18
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 21

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 08 Право
2. Шифр і назва спеціальності	– 081 Право
3. Назва спеціалізації	– -
4. Назва дисципліни	– Адміністративне право
5. Тип дисципліни	– обов'язкова
6. Код дисципліни	– ОП.081.Б.9
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– Другий (денна форма), третій (заочна форма)
10. Семестр	– Третій (денна форма), п'ятий (заочна форма)
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 5,5 / 165
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 72
% від загального обсягу	– 43,6
лекційні заняття (годин)	– 40
% від обсягу аудиторних годин	– 55,5
семінарські заняття (годин)	– 32
% від обсягу аудиторних годин	– 44,4
самостійна робота (годин)	– 93
% від загального обсягу	– 56,3
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 3,6
самостійної роботи	– 6,0
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 28
% від загального обсягу	– 16,9
лекційні заняття (годин)	– 16
% від обсягу аудиторних годин	– 57,1
семінарські заняття (годин)	– 12
% від обсягу аудиторних годин	– 42,8
самостійна робота (годин)	– 137

% від загального обсягу	– 83
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	–
1) попередні дисципліни	ОП.081.Б.1. Правнича професія та правничі інституції; ОП.081.Б.2. Теорія держави та права; ОП.081.Б.3. Історія держави і права України ОП.081.Б.4. Конституційне право України
2) супутні дисципліни	– ОП.081.Б.6. Міжнародне публічне право ОП.081.Б.8. Кримінальне право ОП.081.Б.10. Муніципальне право; ОП.081.Б.13. Трудове право; ОП.081.Б.17. Фінансове право ОП.081.Б.11. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини
3) наступні дисципліни	– ОП.081.Б.16. Адміністративне процесуальне право; В.081.Б.3.4. Основи порівняльного правознавства; В.081.Б.6.4. Міграційне право; В.081.Б.7.4. Містобудівне право В.081.Б.8.6. Міжнародно-правовий захист прав національних меншин, вимушених переселенців та біженців
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» відповідно до стандарту вищої освіти здобуваються такі програмні компетентності та досягаються такі результати навчання.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, територіальної громади; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
- СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, міжнародне приватне і міжнародне публічне право, право Європейського Союзу, земельне право, фінансове право, муніципальне право, господарське право, сімейне право, право соціального забезпечення, екологічне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК17. Здатність визначати особливості правового регулювання суспільних відносин за участю органів місцевого самоврядування.

Заплановані результати навчання:

РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН11. Мати базові навички риторики.

РН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

РН17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

<i>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</i>	
<i>1. Знання</i> <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату адміністративного права;
1.2)	називати нормативно-правові акти, що регулюють адміністративно-правовий статус суб'єктів адміністративного права;
1.3)	визначати специфіку форм і методів діяльності суб'єктів публічної адміністрації;
1.4)	називати ознаки елементів юридичного складу адміністративного правопорушення;
1.5)	впорядковувати джерела адміністративного права за юридичною силою.
<i>2. Розуміння</i> <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила,</i>	

<i>принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають зміст загальної та особливої частин адміністративного права;
2.2)	класифікувати органи виконавчої влади за різними ознаками;
2.3)	класифікувати форми та методи діяльності публічної адміністрації;
2.4)	пояснювати сутність адміністративно-правового статусу окремих суб'єктів адміністративного права;
2.5)	пояснювати різницю між адміністративним правом і іншими галузями права.
3. Застосування знань (здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)	
3.1)	застосовувати відповідні положення адміністративного законодавства при вирішенні ситуаційних завдань;
3.2)	ілюструвати конкретними прикладами юридичні факти, які слугують підставами виникнення, зміни та припинення адміністративних правовідносин;
3.3)	складати схему елементів юридичного складу адміністративного правопорушення;
3.4)	визначати норми, що забезпечують процесуальні гарантії своєчасного розгляду звернень громадян;
3.5)	аналізувати структуру адміністративного процесу.
4. Аналіз (здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)	
4.1)	порівнювати адміністративно-правовий статус громадян України та іноземців, біженців, осіб, що потребують тимчасового та додаткового захисту;
4.2)	виділяти відмінні ознаки міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;
4.3)	виділяти з нормативно-правових актів різні види норм адміністративного права;
4.4)	визначати спільні та відмінні ознаки контролю та нагляду за законністю діяльності публічної адміністрації;
4.5)	аналізувати особливості провадження щодо розгляду клопотання, заяви, скарги та інформаційного запиту.
5. Синтез (здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)	
5.1)	формулювати чинники, які об'єднують у систему органи виконавчої влади;
5.2)	проектувати наслідки застосування адміністративно-правових норм в різноманітних управлінських ситуаціях;
5.3)	наводити приклади життєвих ситуацій з виникненням обставин, що виключають адміністративну відповідальність;
5.4)	поєднувати елементи управлінських дій, що впливають на визначення форм публічного управління;
5.5)	пропонувати адміністративні заходи характерні для різних способів управлінського впливу.
6. Оцінювання (здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)	
6.1)	порівнювати позиції вчених-адміністративістів при дослідженні окремих питань адміністративного права;
6.2)	пояснювати необхідність застосування відповідних норм адміністративного законодавства при вирішенні практичних завдань;
6.3)	порівнювати переліки адміністративних стягнень чинного Кодексу України про адміністративні правопорушення та проекту Кодексу про адміністративні проступки;

6.4)	виявляти в життєвих ситуаціях елементи складу адміністративного правопорушення;
6.5)	аргументувати доцільність застосування заходів переконання та примусу при виникненні адміністративно-правових відносин.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	складати проекти протоколів у справах про адміністративні правопорушення;
7.2)	складати проекти постанов у справах про адміністративні правопорушення;
7.3)	висловлювати власну правову позицію з використанням посилань на нормативні акти;
7.4)	пропонувати проекти актів управління для врегулювання адміністративно-правових відносин.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основоположні категорії адміністративного права

Публічна влада та її структура. Публічний інтерес та його юридичне значення. Публічне адміністрування (публічне управління) як одна з форм реалізації публічної влади. Суб'єкти публічного адміністрування (публічного управління). Форми здійснення публічного адміністрування(публічного управління). Класифікація інструментів публічного адміністрування.

Тема 2. Адміністративне право як складова публічного права

Публічне право та його структура. Призначення адміністративного права. Предмет адміністративного права. Система адміністративного права. Відмежування адміністративного права від інших галузей права. Передумови виникнення адміністративного права. Особливості формування адміністративного права в країнах Західної Європи (Франція, Німеччина та інш.). Основні історичні етапи становлення вітчизняного адміністративного права. Сучасний розвиток українського адміністративного права.

Поняття адміністративно-правової норми. Зміст адміністративно-правової норми та її особливості. Способи регулювання управлінських відносин адміністративно-правовою нормою. Структура адміністративно-правової норми.

Класифікація адміністративних норм за цільовим призначенням, змістом, методом впливу, межею дії, адресатом, юридичною силою, строком дії. Дія адміністративної норми у часі (пряма, негайна та зворотня). Форми реалізації адміністративно-правової норми (виконання, використання, дотримання, застосування).

Поняття та особливості адміністративно-правових відносин. Класифікація адміністративно-правових відносин (за цілями, складом учасників, характером зв'язку між сторонами). Структура адміністративних правовідносин: суб'єкт, об'єкт та зміст адміністративних правовідносин (матеріальний та юридичний).

Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин.

Тема 3. Принципи адміністративного права

Поняття та значення принципів адміністративного права. Принцип верховенства права (правовладдя) у системі принципів адміністративного права. Верховенство права згідно з тлумаченням Конституційного Суду України. Складові принципу верховенства права. Юридична визначеність. Запобігання зловживанню (надужиттю) повноваженнями. Рівність перед законом і недискримінація. Доступ до правосуддя. Принципи належного врядування. Стандарти належного врядування. Принцип забезпечення участі в ухваленні рішень Принципи відкритості й прозорості діяльності адміністративних органів. Принцип доброчесності й етичної поведінки посадових осіб адміністративних органів Принцип етичної поведінки адміністративних органів. Принцип ефективності діяльності адміністративних органів. Принципи компетентності й спроможності адміністративних органів. Принцип поваги до прав людини та культурної різноманітності. Принцип

забезпечення соціальної згуртованості адміністративними органами. Принцип підзвітності адміністративних органів. Принцип сталості та довгострокової орієнтованості. Принцип інноваційності та відкритості до змін. Принцип поваги приватності. Принципи-вимоги щодо обігу інформації.

Тема 4. Джерела адміністративного права

Суть та види джерел адміністративного права. Національні джерела адміністративного права. Конституція України як джерело адміністративного права. Загальна характеристика основних національних джерел адміністративного права. Закон України «Про адміністративні послуги». Закон України «Про адміністративну процедуру». Закон України «Про запобігання корупції». Кодекс України про адміністративні правопорушення. Митний кодекс України. Кодекс адміністративного судочинства України. Інші закони України. Підзаконні нормативно-правові акти. Міжнародні джерела адміністративного права. Міжнародні договори. Юридичні акти Європейського союзу. М'яке право Європейського союзу. Рішення судових органів у системі джерел адміністративного права та їх юридичне значення. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення Конституційного Суду України. Типові і зразкові рішення Верховного Суду. Неформалізовані квазиджерела адміністративного права. Юридична сила формалізованих джерел адміністративного права.

Тема 5. Суб'єкти публічного адміністрування як суб'єкти адміністративного права

Поняття та ознаки категорії «суб'єкт публічного адміністрування» («суб'єкт публічного управління»). Система суб'єктів публічного адміністрування (суб'єктів публічного управління).

Поняття та ознаки державного органу. Визначення органу виконавчої влади та особливостей, що його характеризують. Класифікація органів виконавчої влади за характером компетенції, порядком вирішення підвідомчих питань, територіальним масштабом діяльності.

Організаційно-правові рівні системи органів виконавчої влади: вищий, центральний, місцевий (територіальний).

Правовий статус Кабінету Міністрів України. Порядок призначення Прем'єр-міністра України та членів Кабінету Міністрів України. Завдання Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України.

Система центральних органів виконавчої влади. Міністерство: поняття, основні завдання. Завдання та види центральних органів виконавчої влади. Поняття служби як центрального органу виконавчої влади. Поняття агентства як центрального органу виконавчої влади. Поняття інспекції як центрального органу виконавчої влади. Поняття бюро як центрального органу виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом. Повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади.

Порядок формування складу місцевих державних адміністрацій. Завдання місцевих державних адміністрацій у сфері виконавчої влади. Структура місцевих державних адміністрацій. Акти місцевих державних адміністрацій. Повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з місцевими державними адміністраціями. Військово-цивільні адміністрації та військові адміністрації.

Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.

Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій.

Тема 6. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права

Зміст поняття «приватна особа» у контексті адміністративного права. Види приватних осіб. Визначення та зміст адміністративно-правового статусу громадян України. Адміністративна правоздатність та дієздатність громадян України. Суб'єктивні публічні права та обов'язки приватних осіб у сфері публічного управління. Гарантії реалізації прав та

обов'язків приватних осіб. Загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватної особи.

Адміністративно-правове положення іноземців та осіб без громадянства. Особливості адміністративно-правового статусу іноземців по відношенню до правового статусу громадян України.

Адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. Порядок надання статусу біженця та особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту. Права та обов'язки особи, якій надано статус біженця і особи, яка потребує додаткового захисту, тимчасового захисту. Умови втрати та позбавлення статусу біженця, додаткового та тимчасового захисту.

Тема 7. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування (публічного управління)

Поняття, юридичне значення та ознаки нормативно-правового акта. Види нормативно-правових актів. Вимоги до нормативно-правового акта. Процедура підготовки та ухвалення нормативно-правового акта. Припинення та зупинення дії нормативного акта. Експертиза проєкту нормативно-правового акта. Зміст і значення антикорупційної експертизи нормативно-правового акта. Державна реєстрація підзаконного нормативно-правового акта. Процедура оприлюднення та набрання чинності нормативно-правовим актом. Визнання нормативно-правового акта протиправним. Зв'язок протиправності з фактом недотримання формальних вимог нормативно-правового акта

Тема 8. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування

Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного акта. Види адміністративних актів. Процедура видання адміністративного акта. Набуття чинності, відкликання та скасування адміністративного акта. Додаткові умови до адміністративного акта. Протиправний адміністративний акт. Юридичні наслідки визнання адміністративного акту протиправним.

Тема 9. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування

Поняття та ознаки адміністративного договору. Місце та значення адміністративного договору серед інших інструментів публічного адміністрування. Види адміністративних договорів. Процедура укладання адміністративного договору. Чинність адміністративного договору. Нікчемний та недійсний адміністративні договори.

Тема 10. Адміністративні процедури

Поняття адміністративної процедури. Принципи адміністративної процедури. Види адміністративних процедур. Процедури надання адміністративних послуг. Учасники адміністративної процедури. Стадії адміністративної процедури. Ініціювання адміністративного провадження. Початок адміністративного провадження та підготовка справи до вирішення. Розгляд та вирішення справи. Адміністративне оскарження. Строки та офіційне засвідчення адміністративної процедури. Особливості реалізації електронних адміністративних процедур.

Тема 11. Публічна служба та публічні службовці

Поняття та сутність публічної служби. Відмінність публічної служби від інших видів трудової діяльності особи. Види публічної служби. Поняття публічного службовця. Класифікація публічних службовців та її практичне значення.

Державна служба як різновид публічної служби. Законодавче регулювання державної служби. Поняття та основні принципи державної служби. Класифікація державних службовців. Категорії і ранги державних службовців. Поняття посади. Типи державних посад. Організаційно-правові способи заміщення посад.

Характеристика права на державну службу. Загальні та спеціальні вимоги, які ставляться до громадян при вступі на державну службу.

Особливості правової регламентації служби в органах місцевого самоврядування. Особливості інших видів публічної служби.

Тема 12. Правовий статус публічного службовця

Основи правового статусу публічного службовця. Обов'язки і права публічного службовця. Етичні вимоги до публічного службовця. Оцінювання результатів службової діяльності публічних службовців. Матеріальне і соціальне забезпечення публічних службовців. Відповідальність публічного службовця. Порядок застосування матеріальної відповідальності до публічних службовців.

Тема 13. Проходження публічної служби

Право на вступ на публічну службу. Конкурс на зайняття посади. Призначення на посаду. Випробування при призначенні на посаду. Службова кар'єра. Оцінювання результатів службової діяльності. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби. Порядок та підстави припинення державної служби. Особливості проходження служби в органах місцевого самоврядування

Тема 14. Запобігання корупційним проявам у сфері проходження публічної служби

Правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поведінки з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Фінансовий контроль щодо публічних службовців.

Тема 15. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців

Поняття та значення дисциплінарної відповідальності публічних службовців. Підстави для притягнення до дисциплінарної відповідальності публічних службовців. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності публічних службовців. Характеристика стадій дисциплінарного провадження. Система дисциплінарних стягнень і порядок їх застосування.

Тема 16. Поняття адміністративної відповідальності

Адміністративна відповідальність як різновид юридичної відповідальності. Загальні ознаки адміністративної відповідальності. Особливі ознаки адміністративної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.

Законодавчі акти, які регулюють відносини у сфері адміністративної відповідальності.

Обставини, що виключають притягнення до адміністративної відповідальності: крайня необхідність, необхідна оборона, неосудність.

Тема 17. Поняття та юридичний склад адміністративного правопорушення (проступку)

Адміністративне правопорушення як фактична підстава адміністративної відповідальності. Основні ознаки адміністративного правопорушення.

Юридичний склад адміністративного правопорушення: поняття, елементи. Об'єкт адміністративного правопорушення. Види об'єктів. Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення. Форми вини. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення. Поняття суб'єкта адміністративного правопорушення. Види суб'єктів адміністративної відповідальності.

Особливості адміністративної відповідальності посадових осіб. Адміністративна відповідальність неповнолітніх за скоєння адміністративних правопорушень. Особливості відповідальності осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів. Особливості

адміністративної відповідальності іноземців. Особливості юридичного складу адміністративного правопорушення (проступку), зафіксованого в автоматичному режимі.

Проблеми вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства на сучасному етапі.

Тема 18. Заходи адміністративної відповідальності

Поняття та призначення адміністративних стягнень. Система і види адміністративних стягнень. Основні і додаткові стягнення. Характеристика видів адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків. Заходи впливу, що застосовуються до юридичних осіб. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративні правопорушення. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративні правопорушення.

Тема 19. Провадження у справі про адміністративне правопорушення (проступок)

Поняття провадження у справі про адміністративне правопорушення. Стадії провадження в справі про адміністративний проступок. Звичайне провадження. Спрощене провадження. Складання протоколу у справі про адміністративне правопорушення. Органи та посадові особи, уповноважені складати протокол. Розгляд справи про адміністративний проступок. Особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. Оскарження і перегляд постанови у справі про адміністративний проступок. Порядок і строк оскарження постанови про накладення адміністративного стягнення. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

Тема 20. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування

Поняття інструментів захисту особи, їх види та співвідношення між собою. Загальна характеристика права на звернення. Види звернень. Вимоги, що висуваються до звернень. Стадії провадження по розгляду звернень громадян. Строки розгляду звернень громадян. Адміністративне оскарження та процедура його реалізації. Напрямки вдосконалення механізму позасудового захисту прав і свобод громадянина.

Захист особи з ініціативи суб'єкта публічного адміністрування (внутрішній контроль). Відшкодування матеріальної шкоди, завданої рішенням (діями) суб'єкта публічного адміністрування.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін. зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін. зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Основоположні категорії адміністративного права	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
2.	Адміністративне право як складова публічного права	8	2	2	-	-	4	8	1	1	-	-	6

3.	Принципи адміністративного права	8	2	2	–	–	4	8	1	-	–	–	7
4.	Джерела адміністративного права	10	4	2	–	–	4	10	1	-	–	–	9
5.	Суб'єкти публічного адміністрування як суб'єкти адміністративного права	9	2	2	–	–	5	9	1	1	–	–	7
6.	Приватна особа як суб'єкт адміністративного права	8	-	2	–	–	6	8	-	1	–	–	7
7.	Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування	9	2	2	–	–	5	9	1	1	–	–	7
8.	Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування	8	2	2	–	–	4	8	1	1	–	–	6
9.	Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування	8	2	2	–	–	4	8	1	-	–	–	7
10.	Адміністративні процедури	8	2	2	–	–	4	8		1	–	–	7
11.	Публічна служба та публічні службовці	6	1	1	–	–	4	6	1	1	–	–	4
12.	Правовий статус публічного службовця	6	1	1			4	6	1	-	–	–	5
13.	Проходження публічної служби	8	2	2			4	8	1	1			6
14.	Запобігання корупційним проявам у сфері проходження публічної служби	9	2	2			5	9	1	1			7
15.	Дисциплінарна відповідальність публічних службовців	9	2	2			5	9	-	-			9
16.	Поняття адміністративної відповідальності	6,5	2	0,5			4	6,5	1	-			5,5
17.	Поняття та юридичний склад адміністративного правопорушення (проступку)	7,5	2	0,5			5	7,5	1	1			5,5

18.	Заходи адміністративної відповідальності	7	2	1			4	7	1	1			5
19.	Проведення у справах про адміністративні правопорушення	14	4	2			8	14	1	1			12
20.	Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування	8	2	2			4	8	1	-			7
	Усього годин:	165	40	32			93	165	16	12			137

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань та розв'язання тестів;
- складання окремих видів документів;
- перевірка виконаних тестових завдань, виконуваних проєктів у групах, з використанням інтернет сервісу.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт (лише для заочної форми навчання);

4) перевірка самостійної роботи студентів;

5) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;

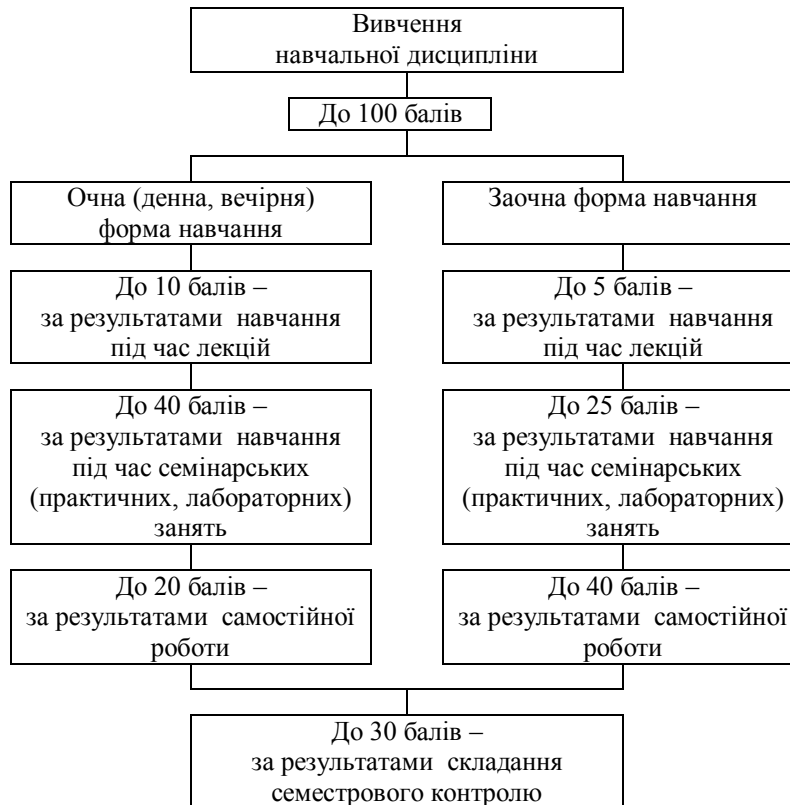
6) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль на денній та заочній формі навчання проводиться у формі усного екзамену.

Структура екзаменаційного білету на денній та заочній формі навчання включає три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять та самостійної роботи студентів визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

7.1.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996 р. № 30. Ст. 141. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. *Відомості Верховної Ради УРСР* від 18.12.1984. № 51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

2. Кодекс адміністративного судочинства України. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446.

3. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією (ETS 191): Міжнародний документ Ради Європи, підписаний у Страсбурзі 15.05.2003 (Протокол ратифіковано Законом № 253-V від 18.10.2006. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 50. Ст.408). URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_172.

4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Міжнародний документ, прийнятий на 58 сесії Генеральної Асамблеї ООН у жовтні 2003 року (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 251-V від 18.10.2006. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. №50. Ст. 496). URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

5. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173): Міжнародний документ Ради Європи, підписаний у Страсбурзі 27.01.1999 (Конвенцію ратифіковано із

заявою Законом № 252-V від 18.10.2006. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 50. Ст. 497). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_101.

6. Питання управління державною службою в Україні: Указ Президента України від 18.07.2011 № 769/2011. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/769/2011>.

7. Порядок подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 12 квітня 2005 р. № 34/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 15.05.2013 р. №883/5). *Офіційний вісник України*. 2013. №38. Ст. 1357.

8. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012. №5203-VI. *Відомості Верховної Ради*. 2013. №32. Ст.409.

9. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 №2073-XI. *Офіційний вісник України*. 2022. №49. Ст.2675.

10. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 р., № 3477-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.

11. Про вищу освіту Закон України від 1 липня 2014 р. №1556-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. №37-38. Ст. 2004.

12. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 №141-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 87.

13. Про громадські об'єднання : Закон України від 27.04.2012. *Офіційний Вісник України*. 2012. №30. Ст. 1097.

14. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.

15. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003р. №755-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №25. Ст. 1172.

16. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016 р. № 3. Ст. 149.

17. Про дипломатичну службу : Закон України від 20 вересня 2001 р. № 2728-III. *Офіційний вісник України*. 2001. №42. Ст. 30.

18. Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України : Закон України від 22 лютого 2006 року № 3460-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 29. ст.245.

19. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 №2939-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.

20. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014 №1706-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 1. Ст. 1.

21. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014. №1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

22. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>

23. Про затвердження Інструкції про порядок проведення службових розслідувань в органах внутрішніх справ України : наказ МВС України від 12 березня 2013 р. № 230. *Офіційний вісник України*. 2013. № 30. Ст. 1043.

24. Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим : Закон України від 23.12.1998. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 5-6. Ст. 43.

25. Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. №731. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-92-%D0%BF#Text>

26. Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань державної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014. № 500 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-%D0%BF#Text>

27. Про затвердження Порядку зберігання документів і використання відомостей, зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, та відомостей щодо відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента: постанова Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 № 16. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/16-2012-п>.

28. Про затвердження Порядку інформування Національного агентства з питань державної служби про осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, які звільнені у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційне правопорушення: постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1072. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1072-2011-п>.

29. Про затвердження Порядку підготовки та оприлюднення звіту про результати проведення заходів щодо запобігання і протидії корупції: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2011 № 1094. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1094-2011-п>.

30. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 р. № 246. *Офіційний вісник України*. 2016. № 28. Ст. 1116.

31. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 169. *Офіційний вісник України*. 2002. № 8. Ст. 351.

32. Про затвердження Порядку проведення службового розслідування: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 №666. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/666-2012-п>.

33. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.

34. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 №794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222.

35. Про ліцензування видів господарської діяльності Закон України від 02.03.2015 р. №222-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. №23. Ст.158.

36. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 №280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 2009. № 6. Ст. 19.

37. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 №586-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20. Ст. 190.

38. Про Національне антикорупційне бюро Закон України від 14.10.2014. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>.

39. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

40. Про правотворчу діяльність : Закон України від 25.08.2023 №3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>

41. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. №2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. №38-39. Ст. 380.

42. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. №877-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. №29. Ст. 389.

43. Про Порядок організації проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування: Указ Президента України від 25.01.2012 № 33/2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/33/2012>.

44. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 №3773-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 19-20. Ст. 179.

45. Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим : Закон України від 16.06.2011 №3530-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 2-3. Ст. 3.

46. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 09.02.2017 р. №2489. *Офіційний вісник України*. 2001. №26. Ст.1151.

47. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 №649-р. *Урядовий кур'єр* від 27.09.2017. №181.
48. Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2006. № 90-р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 7. Ст. 376.
49. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від . *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 223.
50. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 2 листопада 2004 р. №15-рп/2004. *Офіційний вісник України*. 2004. № 45. Ст. 2975.
51. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: Міжнародний документ Ради Європи, підписаний у Страсбурзі 04.11.1999 (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом №2476-IV від 16.03.2005). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_102.
52. Щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>.

7.1.2. Література

1. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні. Навчальний посібник. Том 1. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В. Галунька та доктора юридичних наук, професора В. Фелика. Видавництво «Юридика», 2023. 618 с. URL: <https://www.ssaals.com.ua/wp-content/uploads/Administratyvne-pravo-TOM-1.pdf>
2. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні. Навчальний посібник. Том 2. / за заг. ред.. В. Галунька та В. Фелика. Видавництво «Юридика», 2023. 280 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/42016/1/1.pdf>
3. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] ; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3866/.pdf>
4. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / за заг. ред. В. Фелика, В. Курила. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с. URL: <https://www.ssaals.com.ua/pravo/administratyvne-pravo-ta-administra/9174/>
5. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, В. В. Зуй та ін.]. Вид. 6-те, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 квіт. 2021 р. Харків : Право, 2021. 196 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4395&download_id=1426&srsltid=AfmBOoqots47zWgXQdiG13yGvXDL5dWml4GXBcghahVHasvmTgmo7_Gl
6. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред.В. Галунька О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с. URL: <https://tinyurl.com/bdtxdbwk>
7. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В.Галунько, П.Діхтієвський, О.Кузьменко та ін.; за ред. В.Галунька, О.Правоторової. Видання четверте. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с. URL: <https://www.ssaals.com.ua/pravo/administratyvne-pravo-ukrainy-povny-3/8580/>
8. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] ; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3866/1D1%82.pdf>
9. Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків: Право, 2020. 392 с.

10. Мельник Р., Бевзенко В. Загальне адміністративне право: навчальний посібник. Київ: Ваїте, 2014. 376 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/d/c/358156.pdf>
11. Мельник Р.С., Мосьондз С.О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посібник / за ред. Р. С. Мельника. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер; Буква Закону, 2023. 344 с. URL: [https://jurkniga.ua/contents/administrativne-pravo-ukrayini-\(u-skhemakh-ta-komentaryakh\).pdf](https://jurkniga.ua/contents/administrativne-pravo-ukrayini-(u-skhemakh-ta-komentaryakh).pdf)
12. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: Навчальний посібник. Вид. 3-тє, перероб. та доп. К.: Атіка, 2011. 624 с.
13. Публічна влада в Україні: проблемні аспекти та шляхи вдосконалення: колективна монографія / за заг. ред. О.М. Буханевича. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2018. 391 с.
14. Мельник Р., Бевзенко В. Загальне адміністративне право: навчальний посібник. Київ: Ваїте, 2014. – 376 с. URL: <https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/358156?download=true>

7.2. Допоміжні джерела

1. Адміністративно-правова реформа в Україні / за заг. ред. С. В. Петкова. Київ: КНТ, 2022. 180 с. URL: <https://tnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02>
2. Авер'янов В.Б. Вибрані наукові праці / За заг. ред.: Ю.С. Шемшученко, О.Ф. Андрійко. К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2011. 448 с. URL: <https://i.twirpx.link/file/1033169/>
3. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / автор-упорядник В. П. Тимошук. К. : Факт, 2003. 496 с. URL: <https://pravo.org.ua/books/administrativna-protsedura-ta-administrativni-poslugy-zarubizhnyi-dosvid-i-propozytsiyi-dlya-ukrayiny/>
4. Артеменко І.А. Поняття адміністративних актів органів виконавчої влади. *Право і безпека*. 2012. №4. URL: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Pib/2012_4/PB-4/PB-4_9.pdf
5. Банчук О.А. Публічне і приватне право: історія українських вчень та сучасність . К. : Конус-Ю, 2008. 184 с. URL: <https://pravo.org.ua/books/publiche-i-privatne-pravo-istoriya-ukrayinskyh-vchen-i-suchasnist/>
6. Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Вдп. ред. М.О. Баймуратов. К.: Юридична думка, 2010. 410 с. URL: <https://jurkniga.ua/municipalna-vlada-v-ukrayini-problemi-teoriyi-ta-praktiki>
7. Біла В.Р. Адміністративний договір як правова форма публічного адміністрування: оновлення доктринальних підходів. *Право і безпека*. 2019. №4(75). С.43-48. URL: <https://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/download/297/231>
8. Бойко І.В., Зима О.Т., Соловійова О.М. Адміністративна процедура: конспект лекцій : Право, 2017. 132 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/348691188_Administrativna_procedura_Konspekt_lekcij_2017
9. Буханевич О.М. Адміністративні послуги в Україні: теорія та практика реалізації: монографія. К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2015. 386 с.
10. Бурлак Ю.О. Значення розмежування компетенції та повноважень органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми права: теорія і практика* № 1 (35). 2018. С.75-80. URL: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/download/261/242/243>
11. Гаращук В. М. Особливості актів державного управління URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/9816/1/Garashuk.pdf>
12. Георгієвський Ю. Компетенція органів публічної влади: теорія і практика застосування. Київ: Ін-т Законодавства Верхов. Ради України, 2016. 48 с.
13. Гончарук С.Т. Нова державна служба України: поняття, ознаки та принципи. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2016. № 1. С. 60-65 URL: <http://jrnl.nau.edu.ua/index.php/UV/article/viewFile/10029/13064>
14. Кудрявцев І.О.. Класифікація підзаконних нормативно-правових актів. *Правова*

Держава. 2017. №25. С.7-13. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/232765>

15. Діхтієвський П.В. Публічна влада і громадянське суспільство: загально-теоретичні міркування. *Адміністративне право і процес*. 2017. № 1 (19). С. 15-31. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/apip/apip_2017_19.pdf

16. Євграфова Є. Доктрина у правовій науці та юридичній практиці. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2013. № 2 (73). С. 52-62. URL: https://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/ilovepdf_com-52-62.pdf

17. Завальна Ж.В. Концептуальні засади договірного регулювання адміністративно-правових відносин: Монографія. ВВП „Мрія” ТОВ, 2010. 360 с.

18. Золотухіна Л.О. Феномен публічного інтересу як категорії адміністративного права: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 478 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/fenomen-publichnogo-interesu-yak-kategorii-administrativnogo-prava.pdf>

19. Шандрук С.М. Характерні риси та соціальне значення державної служби.. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, Серія ПРАВО. Випуск 83: частина 2. 2024. С.365-370. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/07/56-1.pdf>

20. Капінус Р. Деякі аспекти проблематики джерел адміністративного права на прикладі країн романо-германської правової системи (Італії, Франції, Німеччини). *Право України*. 2013. №10. С. 98–304. URL: http://www.datamining.zntu.edu.ua/book_info.pl?id=245992

21. Карпюк С. Актуальні проблеми формування кадрового потенціалу державної служби в умовах реформування систем державного управління. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. №2(78). С.101-105. URL: <http://uran.oridu.odessa.ua/article/view/181211>

22. Коломоець Т. Джерела адміністративного права: проблемні питання доктринального визначення, класифікації та системного аналізу. *Право України*. 2017. №6. С.72-78. URL: <https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Aagd%3A16%3A30167632/detailv2?sid>

23. Колпаков В. К. Європейський вимір адміністративного права. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2014. № 4. С. 119-124. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

24. Колпаков В.К. Європейський вимір адміністративного права. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2014. №4. С.119-124. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pupch_2014_4_37

25. Королук Ю. Г. Адміністративна послуга. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [наук.-ред. колегія : Ю. В.Ковбасюк (голова) та ін.]. К. : НАДУ, 2011. Т. 4 : Галузеве управління / [наук.-ред. колегія : М. М. Іжа (співголова), В. Г Бодров (співголова) та ін.]. 2011. 648 с. URL: https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/02/encyklopediya-derzhavnogo-upravlinnya_tom-4.pdf

26. Крахмальова К.О. Адміністративно-правове забезпечення статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні. Автореферат., Київ. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2017. 20 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/3e108e2b-b32f-4417-8556-90a6070e34e5>

27. Куйбіда Р. Проблема адміністративного договору у доктрині, законодавстві, на практиці. *Право України*. 2009. № 3. С.76-85. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:312416/Source:default>

28. Куц Ю. О. Якість надання управлінських послуг як чинник ефективності місцевого управління. *Державне будівництво*. 2011. № 2. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2011-2/index.html>

29. Маркова О.О. Щодо поняття «адміністративний акт»: порівняльно-правовий підхід. *Юридичний бюлетень*. 2020. № 13. С. 124-130. URL: <http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2020/13/17.pdf>

30. Мельник Р.С. Предмет адміністративного права. *Право України*. 2018. № 3. С. 159-182. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/uk/article/UJRN-0000980829>

31. Мельник Р.С., Мосьондз С.О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посібник / за ред. Р. С. Мельника. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер; Буква Закону, 2018. – 344 с.
32. Михальський Ю.А. Адміністративно-правова охорона права громадян на свободу об'єднання в Україні: монографія. К.: Юридичний світ, 2012. 192 с.
33. Криворучко І. сутність та особливості адміністративної процедури в публічному управлінні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2023. № 18(2). С.64-70. URL: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2023/18-10/14>
34. Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю.П. Битяк, Н.П. Матюхіна, М.С. Ковтун та ін.; за заг. ред.. Н.П. Матюхіної. Харків: Право, 2021. 172 с. URL: <https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route>
35. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології : монографія. К.: ТОВ «Юридична думка», 2008. URL: <http://w.disser.com.ua/dzherela-prava-teoretyko-metodolohichni-zasady.html>
36. Пасічник А. Адміністративна правосуб'єктність юридичних осіб приватного права: монографія. Суми: Мрія-1, 2014. 230 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/57936/7/Pasichnyk_Poniattia_administratyvnoi_pdf
37. Петков С.В. Предмет адміністративного права – константа в процесі трансформації суспільно-політичних відносин. *Публічне право*. 2016. № 1. С. 35-42. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
38. Радишевська О. Візія модернізації адміністративне право України в контексті європеїзації: погляд у майбутнє. *Право і суспільство*. 2020. №2. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/29332>
39. Задихайло О. А. Щодо проблеми визначення категорії «публічна служба» в законодавстві України. *Юридичний електронний науковий журнал. Запоріжжя : ЗНУ*, 2016. № 6. С. 143–145. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/1085>
40. Комірчий П. О. Публічна служба в правоохоронній сфері України: теорія та практика : монографія. Київ : Маслаков, 2020. 476 с. URL: <https://openarchive.nure.ua/bitstreams/a3eecab4-abb7-4e6d-9697-7ebae3fdd7a4/download>
41. Хорошенюк О. В. Уточнення переліку та груп суб'єктів публічної служби. *Теорія та практика державного управління*. 2014. Вип. 3. С. 230–238. URL : <https://cutt.ly/qnfd0vC>
42. Система органів виконавчої влади України: правові проблеми вдосконалення організації та діяльності: монографія / [кол. авт.: О.Ф. Андрійко, В.П. Нагребельний, Л.Є. Кисіль та ін.]; за заг. ред. доктора юрид. наук. проф. О.Ф. Андрійко. Х.: Планета-Принт, 2013. 384 с.
43. Стеценко С.Г. Предмет адміністративного права як «вічнозелений» сюжет адміністративно-правової науки. *Право України*. 2019. №5. С. 29-45. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
44. Адміністрування і Ви. Посібник. Принципи адміністративного права у відносинах між особами та органами публічної влади. Київ: Проект Ради Європи «Підтримка впровадженню судової реформи в Україні», 2019. 86 с. URL: <https://rm.coe.int/handbook-administration-and-you/1680a06311>
45. Цуркан М.І. Правове регулювання публічної служби в Україні. Особливості судового розгляду спорів : монографія / Харків : Право, 2010. С. 216 URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2010/Curkan_2010.pdf
46. Чорномаз О.Б. Джерела адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Серія ПРАВО. Випуск 30. Том 2. С. 89-91 / Доступно для завантаження: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib>
47. Харітонова О.І., Харітонов Є.О. Дихотомія «публічне право – приватне право» та деякі питання визначення структури національного права. *Університетські наукові записки*. 2005. №3 (15). С.6-11. URL: <http://old.univer.km.ua/visnyk/790.pdf>

48. Шарая А.А. Теорія принципів адміністративно-процедурного права: монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 400 с.
49. Янюк Н.В. Актуальні проблеми формування публічної служби в Україні. *Вісник Львівського університету*. Серія «Юридична». 2010. Вип. 51. С. 162–167. URL: <http://radnuk.info/home/24332>
50. Федорук Н.С. Публічне право України в умовах постіндустріальної держави. *Часопис Київського університету права*. 2020. №2. С.51-54. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/download/346/327/>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

- <http://zakon.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України;
- <http://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України;
- <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України);
- <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України;
- <https://www.supreme.court.gov.ua> – Офіційний сайт Верховного Суду;
- <https://www.court.gov.ua> – Офіційний веб-портал «Судова влада України»;
- <https://www.gp.gov.ua> – Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора;
- <https://www.npu.gov.ua> – Офіційний сайт Національної поліції України;
- <https://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень;
- <https://unba.org.ua> – Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України;
- <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;
- <http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України;
- <http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;
- <http://www.ukma.kiev.ua> – наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія.